

Aktiivisen toiminnan ja kannanottojen vuosi **HELSINGIN VANHUSNEUVOSTON TOIMINTA VUONNA 2022**

Vanhusneuvosto toimi aktiivisesti. Suuri osa toimintasuunnitelmaan määritellyistä asioista käsiteltiin ja uusiin haasteisiin tartuttiin. Neuvoston puheenjohtajana toimi Auni-Marja Vilavaara ja varapuheenjohtajina Lahja Sjöblom (1. varapj) ja Vesa Paavonen (2. varapj). Muut jäsenet olivat Reetta Angelvo-Riipinen, Liisa Hangonmäki, Pirjo-Liisa Kangasniemi, Susanna Lehtovaara, Lena Lindberg, Teija Mikkilä, Päivi Riihilahti-Syvänen, Marja Ruotsalainen, Olli Salin ja Jussi Silvonen.

Kaupungin nimeämiä asiantuntijoita olivat Seija Meripaasi (sosiaali- ja terveys-toimi), Minna Kaattari (kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi), Satu Luomajoki (1.9. asti) /Emmi Komlosi (1.9. alkaen) (kasvatus- ja koulutustoimi) ja Pirjo Tujula (kaupunkiympäristötoimi). Kaupunginkanslian edustaja oli Stina Högnabba. Neuvoston sihteerinä oli Outi Paulig.

Työvaliokunta valmisteli neuvoston kokouksia ja toimintaa. Työvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja sihteeri sekä Pirjo-Liisa Kangasniemi, Marja Ruotsalainen ja Olli Salin.

KOKOUKSET

Kokouksia järjestettiin kerran kuussa kesäkuukausia lukuun ottamatta eli 9(8) kertaa. Työvaliokunta kokoontui 8(8) kertaa. Kokouksissa käsiteltiin toimintasuunnitelman mukaisia asioita. Pääteemat olivat

- vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuudet;
- asuminen, kaupunkisuunnittelu, ikäystävällisyys sekä
- ikääntyneiden köyhyys ja syrjäytyminen.

Kaupungin palveluja ja toimintaa koskevia aiheita olivat (suluissa kokouspäiviä)

- Osallistuminen ja vaikuttaminen kaupunkiympäristötoimialan asioissa (9.2.)
- Sote-uudistus ja terveyspalvelujen tilanne (9.3.)
- Ikääntyneiden vieraskielisten tilanne Helsingissä (9.2.)
- Vanhusten sosiaalipalvelujen riittävyyden ja laadun arviointi, sote-toimialan esittelyn pohjalta (9.11. ja 7.12.)
- Kaupungin talousarvion valmistelu ja osallistuva budjetointi (6.4.)
- Esteettömyyslinjaukset (14.9.)
- Seniori-infon esittely ja Palvelukeskus Helsingin esittely (12.10.)
- Kaupungin hyvinvointisuunnitelman valmistelun eteneminen ja ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisen työn tilanne, useissa kokouksissa.

Kaupungin johdon edustajia tavattiin seuraavasti:

- Rahoitusjohtaja Tuula Saxholm (6.4.)
- Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan vs. johtaja Laura Aalto (6.4.)
- Kaupunkiympäristötoimialan johtaja Ville Lehmuskoski (11.5.)
- Apulaispormestari Daniel Sazonov (7.12.)

Muista aiheista oli edellisvuosien tapaan keskeisin HSL:n lippujen hinnat ja seniorialennukset sekä palvelujen digitalisoitumisesta johtuvat uudet haasteet senioreille.

Vanhusneuvosto tapasi Helsingin Eläkeläisjärjestöt HEJ ry:n hallituksen 4.5. Kokouksessa suunniteltiin syksyllä järjestettävää yleisötilaisuutta. Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteiskokoukseen osallistuttiin Kauniaisissa 16.9.

YLEISÖTILAISUUS

HEJ:n ja vanhusneuvoston yleisötilaisuus pidettiin Kampin palvelukeskuksessa 23.11. Osallistujia oli 260. Kaikki halukkaat eivät mahtuneet mukaan. Aiheina olivat oikeus asioida ilman äylaitteita sekä vanhusasiavaltuutetun ajankohtaiset asiat. Lisäksi käsiteltiin sote-uudistusta sekä HSL:n seniorialennuksia ja lippu-uudistusta.

VERKKOKUULEMISET

Ympäristöministeriön järjestämään Kuusikko-kaupunkien vanhusneuvostojen kuulemisiin osallistuttiin 11.1. ja 15.9. Aiheena oli ilmastonmuutoksen sopeutumis suunnitelma.

TUTUSTUMISKÄYNTI

Tutustumiskäynti Myllypuron seniorikeskukseen tehtiin 25.10.

LAUSUNNOT JA KANNANOTOT

Vuosi oli aktiivinen lausuntojen ja kannanottojen määrrien suhteen. Lausuntopyyntöjen perusteella annettiin 15 (8) lausuntoa:

- Lausunto monikielisen seniorikeskuksen perustamisesta
- Lausunto maksuttomista liikuntapalveluista helsinkiläisille senioreille
- Lausunto soten palvelustrategiasta
- Lausunto vanhusneuvoloita koskevasta ryhmäaloitteesta
- Lausunto senioritalojen rakentamisesta eri kaupunginosiin
- Lausunto talousarvioaloitteesta kuljetustuen laajentamisesta
- Lausunto rollaattorin avulla liikkuvien matkustamisesta HSL:n kulkuneuvoissa
- Lausunto sosiaali- ja potilasasiamiesten raportista v. 2021
- Lausunto rintasyöpäseulontojen ikärajan poistamisesta
- Lausunto lääkärin käyntimaksun poistamisesta kotihoidon asiakkailta
- läkkäiden toimintakyvyn edistäminen Helsingissä: Vanhusneuvoston vastaus sosiaali- ja terveysministeriön kyselyyn
- Lausunto kaupungin palvelujen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevasta suunnitelmasta
- Vastaus tarkastuslautakunnalle kotihoidon palveluista
- Lausunto Koivusaaren asemakaavaa koskevasta toivomusponnosta
- Lausunto Messukeskuksen asemakaavaa koskevasta toivomusponnosta

Oma-aloitteisia kannanottoja ja esityksiä tehtiin seitsemän (2):

- Vanhusneuvoston arviointi Helsingin vanhuspalveluista vuoden 2021 osalta
- Ikääntymisrajoitus poistettava tulevasta vammaispalvelulaista
- Esitys pormestarille Ikäystävällisten kaupunkien verkostoon liittymisestä
- Seniorien tarpeet joukkoliikenteessä. Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteinen kannanotto joukkoliikenteestä
- Aloite vesiliikunnan maksuttomuudesta ikääntyneille kaudella 2022-2023
- Kannanotto terveystilanteesta
- Seniori-infon palvelua myös vieraskielisille

VANHUSNEUVOSTON LAKISÄÄTEISET TEHTÄVÄT

Vanhuspalvelulain (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystilanteesta) mukaan vanhusneuvosto osallistuu ikääntyneen väestön tukemista koskevan suunnitelman tekemiseen. Neuvoston edustajat osallistuivat aktiivisesti ikääntyneiden hyvinvointia edistävään verkoston kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin. Ikääntyneiden hyvinvointia edistävä suunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa osana kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa 16.11. Hyvinvointisuunnitelman etenemistä käsiteltiin kaikissa neuvoston kokouksissa.

Vanhusneuvosto osallistui lain edellyttämällä tavalla iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyden ja laadun arviointiin. Sote-toimialan valmisteleva laaja esittely ja materiaali käytiin läpi marraskuun kokouksessa ja arvioinnin sisällöstä päätettiin joulukuun kokouksessa.

VERKOSTOT JA TYÖRYHMÄT

Vanhusneuvostolla oli edustajia seuraavissa verkostoissa ja työryhmissä:

- Ikääntyneiden hyvinvointia edistävä verkosto
- Sote-toimialan kuljetuspalvelujen asiakasyhteistyöryhmä.
- Kulttuurisen vanhustyön verkosto
- Kaupungin digituen koordinaatioryhmä
- Sote-toimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen digitoimintatyöryhmä
- Malmin uusi sairaala, ICT-palvelut
- KUSTI-hanke (kustannustietoinen kotihoito)
- Seniorikeskusten toimintamallin valmistelun ohjausryhmä

VIESTINTÄ

Vanhusneuvoston painettu esite uusittiin. Esitettä jaettiin kaikkiin Helsingin kirjastoihin, terveysasemille ja palvelukeskuksiin. Esitteen loputtua nopeasti useista kirjastoista tehtiin uusintajakelu.

Uutiskirje ilmestyi neljä kertaa. Se lähetettiin kaikille helsinkiläisten eläkeläisjärjestöjen paikallisyhdistyksille ja noin sadalle uutiskirjeen tilaajalle.

Vanhusneuvoston facebook-sivuilla oli n. 590 (530) seuraajaa. Neuvostolla oli verkkosivut kaupungin Ihmisoikeuksien Helsinki -sivustolla. Sivulla oli vanhusneuvoston kokoonpano, yhteystiedot, lausunnot ja kannanotot, uutiskirjeet sekä kokousten asialistat ja muistiot.